

Wijziging van o.a. het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vanwege o.a. examinering referentieniveaus mbo-2 en mbo-3 en herziening inrichting kwalificatiestructuur

Dit is een servicedocument voor het mbo bij het concept ontwerpbesluit voor wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit WEB, het Eindexamenbesluit VO en het Staatsexamenbesluit VO zoals dit op 8 juni 2011 in verband met internetconsultatie is gepubliceerd. In dit servicedocument worden de belangrijkste wijzigingsvoorstellen samengevat van de examenvoorschriften voor het mbo. Voor het voortgezet onderwijs is er een vergelijkbaar servicedocument.

NB. De definitieve regelgeving wordt naar verwachting begin 2012 in het Staatsblad gepubliceerd.

Het is mogelijk dat het besluit nog wordt aangepast voordat het in het Staatsblad wordt gepubliceerd.

Opbouw concept ontwerpbesluit¹

Pag. 1- 6:	Artikel I: Wijziging van het examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB
Pag. 6-14	Artikel II: Wijziging van het eindexamenbesluit VO
Pag. 14-19	Artikel III: Wijziging van het staatsexamenbesluit VO
Pag. 19-21	Artikel IV: Overgangsrecht Eindexamenbesluit VO
Pag. 21-22	Artikel V: Overgangsrecht Staatsexamen VO
Pag. 22-23	Artikel VI: Inwerkingtreding
Pag. 24-29	Nota van toelichting algemeen
Pag. 30-34	Artikelsgewijze toelichting artikel I
Pag. 34-38	Artikelsgewijze toelichting artikel II, III, IV, V, VI

Artikel I bevat een aantal wijzigingen van en aanvullingen op het huidige Examenbesluit beroepsopleidingen WEB, dat per 1 augustus 2010 van kracht is gegaan. Deze wijzigingen en aanvullingen betreffen voorschriften in verband met:

- centrale examinering Nederlands en rekenen: uitslagregels niveaus 2 en 3, vrijstellingen en geldigheidsduur
- examinering van de kerntaken
- loopbaan en burgerschap
- examinering van (generiek) Engels in niveau 4 opleidingen.

¹ Het wijzigingsbesluit is opgebouwd uit artikelen (I t/m VI), een algemene toelichting en een artikelsgewijze toelichting. De artikelen kunnen bestaan uit met hoofdletters aangeduide onderdelen. Artikel I (onderdelen A t/m L) betreft specifiek het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Elk onderdeel bevat de wijziging(en) per artikel van het geldende besluit. Het wijzigingsbesluit beschrijft alleen de wijzigingen ten opzichte van het besluit voor inwerkingtreding van de wijzigingen. De artikelen zelf zijn daardoor moeilijk te doorgronden. De algemene en artikelsgewijze toelichtingen bij het besluit zijn goed leesbaar en bieden de nodige achtergrondinformatie.

Hieronder zetten we de belangrijkste nieuwe bepalingen op een rij. Na publicatie in het Staatsblad zullen ze voor het eerst van toepassing zijn voor de cohorten die in 2012/2013 met de mbo-opleiding starten.

Definities

Generiek en specifiek (artikel I, onderdeel B)

1. Er worden generieke en specifieke examenonderdelen onderscheiden:
 - generieke onderdelen betreffen door de overheid vastgestelde generieke kwalificatie-eisen die aan elke kwalificatie worden toegevoegd, ongeacht de eisen van het beroep;
 - specifieke onderdelen betreffen de door de kenniscentra opgestelde specifieke kwalificatie-eisen die als kerntaken zijn opgenomen in het kwalificatie-dossier.

NB. De aanwijzing van kerntaken als examenonderdelen is van betekenis bij de examinering. Eindwaardering (onderdeel L) vindt plaats op het niveau van examenonderdelen. Voor specifieke examenonderdelen betekent dit dat eindwaardering plaatsvindt op het niveau van kerntaken. De examinering van de werkprocessen en onderliggende kennis, vaardigheden en competenties maakt deel uit van de examinering van de betreffende kerntaak.

2. De generieke examenonderdelen worden benoemd:
 - Nederlandse taal
 - rekenen
 - loopbaan en burgerschap
 - voor mbo-4: Engels.

*NB. De inhoud van deze generieke examenonderdelen wordt in andere AMvB's beschreven:
- voor Nederlands en rekenen is dit de AMvB 'Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen'
- voor Engels en Loopbaan en burgerschap is een concept-AMvB opgesteld die in april 2011 ter internetconsultatie is voorgelegd.*

Wijzigingen betreffende generieke examenonderdelen Nederlands en rekenen

Hoger niveau van examinering (artikel I, onderdeel C)

3. Een kandidaat kan op zijn verzoek het examen in het onderdeel Nederlandse taal of rekenen afleggen dat hoort bij een opleiding van een hoger mbo-niveau.
De uitslagregel (zie tabel 1) van de mbo-opleiding waarvoor de student is ingeschreven, blijft ongewijzigd. Ook het aantal herkansingen - ten minste één binnen de voor de student geldende studieduur - blijft ongewijzigd. Bij herkansing gaat het standaard om het examen van hetzelfde (hogere) mbo-niveau. Als de student bij de herkansing op wil gaan voor het examen dat hoort bij het (lagere) niveau van de mbo-opleiding waarvoor hij ingeschreven is, kan dit ook. Dit moet hij dan bij de examencommissie melden.

Vrijstelling ('geldigheidsduur') (artikel I, onderdeel C)

4. Vrijstelling is mogelijk in het geval een student binnen twee jaar na het studiejaar waarin hij mbo-examen heeft gedaan in de onderdelen Nederlands of rekenen nogmaals examens zou moeten doen in de betreffende onderdelen (bijvoorbeeld bij doorstroom of overstap naar een andere mbo-opleiding). Deze vrijstellingsmogelijkheid geldt alleen als de student in het betreffende onderdeel op hetzelfde of op een hoger mbo-niveau examens heeft gedaan en daarvoor ten minste het eindcijfer 6 heeft gehaald.

NB 1. Een in het voortgezet onderwijs behaalde voldoende voor het examen Nederlands of de rekentoets levert dus geen vrijstelling op van het examen Nederlandse taal of rekenen in het mbo. Deze beperking is erop gericht dat de vaardigheden op het gebied van Nederlandse taal en rekenen in het mbo worden onderhouden.

NB 2. Vrijstelling voor Nederlands is alleen mogelijk op basis van het eindcijfer van het volledige examenonderdeel Nederlandse taal. Vrijstelling voor een deexamen Nederlands, (bijvoorbeeld voor alleen het centraal gedeelte of alleen het instellingsgedeelte, is niet mogelijk (artikel 14a, lid 3).

Moment van afname centraal examen (artikel I, onderdeel F)

5. Het centraal examen mag pas worden afgenomen als ten minste de helft van de voor de student geldende studieduur is verstreken. Dit geldt niet bij een opleiding van 12 maanden of korter.

Herkansing centraal examen (artikel I, onderdeel F)

6. Als de student voor het centraal examen Nederlands of rekenen een 5 of lager heeft gehaald, heeft hij recht op ten minste één herkansing binnen de voor hem geldende studieduur (d.i. de studieduur zoals vastgelegd in de onderwijsovereenkomst). Meer herkansingen zijn mogelijk. De school kan bijvoorbeeld beslissen hiertoe de studieduur te verlengen of – wanneer de student alle andere examens van de andere onderdelen met een voldoende heeft afgerond - de student in te schrijven als examendeelnemer.
7. Wanneer de student een 6 of hoger heeft gehaald voor het centraal examen Nederlands of rekenen, mag hij maximaal één keer herkansen. Dit geeft studenten de gelegenheid om een hoger cijfer te halen. Het hoogste cijfer telt mee voor het bepalen van de eindwaardering van het examenonderdeel.

Waarderings- en uitslagregels generieke en specifieke examenonderdelen

Eindwaardering (artikel I, onderdeel I)

8. De eindwaardering van de generieke examenonderdelen Nederlands, rekenen en (voor niveau 4) Engels moet worden uitgedrukt in een cijfer uit de reeks 1 t/m 10.

NB. Het concept ontwerpbesluit dat ter internetconsultatie wordt voorgelegd bevat nog geen bepalingen over de wijze waarop de eindwaardering van de specifieke onderdelen wordt uitgedrukt. De minister neemt hierover een besluit na een consultatieronde in juni/juli 2011 met

experts van het mbo-veld en de MBO Raad. De uitkomsten hiervan worden na de zomer toegevoegd aan het ontwerpbesluit.

9. De eindwaardering van het examenonderdeel Loopbaan en burgerschap wordt uitgedrukt in “niet voldaan” of “voldaan”.

Uitslag (artikel I, onderdeel J)

10. De uitslagregeling legt vast hoe de verschillende examenonderdelen meetellen in de diplomeringsbeslissing. De uitslagregeling is uitgesplitst naar opleidingen van niveau 1, niveau 2/3 en niveau 4. Daarbij wordt de waardering “voldaan” voor Loopbaan en burgerschap opgenomen en de terminologie van specifieke en generieke onderdelen ingepast. Ten slotte wordt Engels ingepast voor niveau 4 opleidingen. Hieronder een schematisch overzicht van het resultaat.

Tabel 1 Voorwaarden voor diplomering

Onderdeel	Opleiding	Niveau 1	Niveau 2 en 3	Niveau 4
Loopbaan en burgerschap ¹		“voldaan”	“voldaan”	“voldaan”
Specifieke onderdelen (kerntaken) ²		Ten minste voldoende	Ten minste voldoende	Ten minste voldoende
Generieke onderdelen (Nederlands, Engels en rekenen)		Resultaat van examen Nederlandse taal en rekenen niet van invloed op diplomering	Ten minste een 5 en een 6 voor Nederlands en rekenen (willekeurige volgorde) ³	Voor Nederlands, Engels en rekenen niet lager dan 5-6-6 (willekeurige volgorde) ³

¹) *Loopbaan en burgerschap (artikel I, onderdeel B)* :

Het bevoegd gezag van de instelling stelt de eisen vast voor het onderdeel loopbaan en burgerschap met in achtname van de kwalificatie-eisen voor het onderdeel loopbaan en burgerschap. Om het mbo-diploma te halen moeten studenten zich in voldoende mate inspannen voor en deelnemen aan ‘loopbaan en burgerschap’. Er geldt geen resultaatverplichting.

²) *Specifieke onderdelen*:

Voor diplomering moet elke kerntaak van een kwalificatie een eindwaardering van ten minste voldoende hebben. Er is geen mogelijkheid te compenseren tussen kerntaken. Over de wijze waarop de eindwaardering wordt uitgedrukt is in het concept ontwerpbesluit geen informatie opgenomen. Hierover volgt later een besluit (zie bij punt 8).

³) *Generieke onderdelen*:

In de eerste twee studie jaren waarin centrale examinering plaatsvindt geldt voor mbo-2, mbo-3 en mbo-4 een overgangsregeling. Zie de punten 12 en 13 hieronder.

Invoerings- en overgangsbepalingen (artikel I, onderdelen K , L en M)

11. Centrale examinering Nederlandse taal en rekenen vindt bij mbo 2 en 3 voor de eerste maal plaats in studiejaar 2014-2015 voor opleidingen vanaf het cohort dat vanaf 1 augustus 2012 met de opleiding start.
12. De regel dat voor Nederlandse taal en rekenen voor mbo-2/3 niet meer dan één onvoldoende (ten minste een 5) behaald mag worden krijgt een overgangsbepaling: in eerste twee jaren met centrale examinering (de studie jaren 2014-2015 en 2015-2016) geldt voor diplomering dat voor beide onderdelen ten minste een 5 moet worden behaald.
13. De regel dat voor Nederlandse taal, rekenen en Engels voor mbo-4 niet meer dan één onvoldoende (ten minste een 5) behaald mag worden krijgt een overgangsbepaling: in de eerste twee jaren met centrale examinering (de studie jaren 2013-2014 en 2014-2015) mogen studenten als eindwaardering voor Nederlandse taal, rekenen en Engels niet meer dan twee onvoldoendes (ieder ten minste een 5) behaald hebben.
14. De uitslagregels van dit wijzigingsbesluit gelden voor het eerst voor studenten die vanaf 1 augustus 2012 instromen in een mbo-opleiding. Voor studenten die eerder zijn ingestroomd verandert er niets. Voor hen blijven de wettelijke bepalingen rond de uitslagregel (bijvoorbeeld t.a.v. het meetellen van onderdelen als Nederlands, rekenen, Engels en andere moderne vreemde talen, kerntaken) van kracht zoals deze golden bij de start van hun opleiding.
15. Deelname aan een pilotexamen in het laatste pilotjaar voorafgaand aan het eerste jaar van centrale examinering levert voor Nederlandse taal en rekenen een vrijstelling van uitsluitend het centraal examen op als:
 - het pilotexamen heeft plaatsgevonden nadat de helft van de voor de deelnemer geldende studieduur is verstreken;
 - voor het betreffende pilotexamen een waardering van ten minste een 6 is behaald.